

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO

Białystok, dnia 4 kwietnia 2023 r.

Poz. 1953

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR NK-II.4131.69.2023.DM WOJEWODY PODLASKIEGO

z dnia 3 kwietnia 2023 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40),

stwierdzam nieważność

uchwały Nr L/526/23 Rady Gminy Suwałki z dnia 28 lutego 2023 r. w sprawie określenia górnych stawek opłat za usługi w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości oraz opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych.

UZASADNIENIE

W dniu 28 lutego 2023 r. Rada Gminy Suwałki podjęła uchwałę Nr L/526/23 w sprawie określenia górnych stawek opłat za usługi w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości oraz opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych.

Przedmiotowa uchwała wpłynęła do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Białymstoku w dniu 3 marca 2023 r., następnie została przekazana organowi nadzoru i z urzędu poddana została kontroli legalności.

Analizowana uchwała podjęta została na podstawie art. 6 ust. 2 i 4 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. z 2022 r. poz. 2519 z późn. zm.), dalej jako „ustawa”. Przepis ten zobowiązuje radę gminy do określenia w drodze uchwały, górnych stawek opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości za usługi w zakresie odbierania odpadów komunalnych oraz opróżniania zbiorników bezodpływowych.

W § 1 uchwały Rada Gminy Suwałki ustaliła wysokość górnych stawek opłat za usługi odbioru odpadów komunalnych, w zależności od wielkości pojemnika. W przypadku odpadów zbieranych i odbieranych w sposób selektywny określono następujące stawki opłat: 80 zł, 120 zł, 160 zł, 190 zł, 300 zł oraz 850 zł, natomiast za odpady, które nie są zbierane i odbierane w sposób selektywny, stawki opłat przyjęte w uchwale wynoszą: 160 zł, 240 zł, 320 zł, 380 zł, 600 zł oraz 1 700 zł.

Po dokonaniu przeliczenia ustanowionych stawek opłat w odniesieniu do poszczególnych wielkości pojemników, organ nadzoru stwierdził, że ustalono różne wysokości górnych stawek opłat za liter odpadów, jako jednostkę przeliczeniową określającą wielkość stosowanych pojemników na odpady, przy czym mniejsza pojemność pojemnika oznacza wyższą, maksymalną stawkę opłaty. Tymczasem ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach wskazuje dopuszczalne kryteria różnicowania wysokości górnych stawek opłat. Zgodnie z art. 6 ust. 4 tej ustawy *rada gminy określając stawki opłat, o których mowa w ust. 2, stosuje wyższe stawki, jeżeli odpady komunalne nie są zbierane i odbierane w sposób selektywny*. Z kolei przepis art. 6 ust. 4a ustawy upoważnia radę gminy do zróżnicowania stawki *w zależności od gęstości zaludnienia na danym obszarze gminy oraz odpowiednio odległości od miejsca przetwarzania odpadów komunalnych, stacji zlewnej, a także właściwości nieczystości ciekłych*.

Mając na uwadze regulacje art. 6 ust. 4 i 4a ustawy należy przyjąć, iż kryterium, jakie rada może zastosować, obniżając bądź różnicując górne stawki opłat za odbiór odpadów komunalnych, ustawodawca określił w sposób jednoznaczny i może je stanowić jedynie: gęstość zaludnienia na danym obszarze gminy oraz odległość od miejsca przetwarzania odpadów komunalnych (uprawnienie do zastosowania zróżnicowanych stawek), a także selektywna zbiórka i odbiór tych odpadów (obowiązek zastosowania niższych stawek opłat); w odniesieniu do nieczystości ciekłych przesłankę taką stanowi także: odległość od stacji zlewnej bądź właściwości nieczystości ciekłych. Ustawodawca nie przewidział w tym zakresie szerszej delegacji dla rady gminy. Podstawową zasadą działania organów administracji publicznej, w tym również organów jednostek samorządu terytorialnego, jest działanie na podstawie i w granicach prawa. Oznacza to, że w przypadku, gdy rada określa i różnicuje stawki opłat za określone usługi, nie może stosować kryteriów innych, niż te wskazane przez ustawodawcę.

Tymczasem, Rada Gminy Suwałki dokonała zróżnicowania górnych stawek opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości za usługi w zakresie odbioru odpadów komunalnych ze względu na wielkość pojemnika służącego do zbierania odpadów komunalnych. Rada Gminy zastosowała zatem kryterium nie wymienione w ustawie. Stanowisko organu nadzoru jest zgodne z poglądem wyrażonym w wyroku WSA w Kielcach z dnia 17 czerwca 2021 r. o sygn. I SA/Ke 117/21, w uzasadnieniu którego Sąd stwierdził, że: *„Wymaga podkreślenia, że ustawodawca w art. 6 ust. 4a u.c.i.p. wskazał na trzy przesłanki (gęstość zaludnienia na danym obszarze gminy, odległości od miejsca przetwarzania odpadów oraz właściwości nieczystości ciekłych), według których rada gminy może dokonać zróżnicowania górnych stawek opłat, nie przewidując w tym względzie szerszej delegacji. Przesłanki te nie obejmują wielkości pojemnika na odpady komunalne. Skoro w niniejszej sprawie dokonano zróżnicowania górnych stawek opłat przy zastosowaniu kryteriów pozaustawowych oznacza to, że w tym względzie omawiana uchwała podjęta została z przekroczeniem delegacji ustawowej, co stanowi o kwalifikowanym naruszeniu prawa”* (por. także wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu z dnia 10 maja 2012 r., sygn. akt II SA/Wr 138/12, wyrok Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie z dnia 29 listopada 2018 r., sygn. akt VIII SA/Wa 574/18).

Uchwała określająca górne stawki opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości za usługi w zakresie odbioru odpadów komunalnych, ze względu na generalny i powszechny charakter jej unormowań oraz z uwagi na istnienie wyraźnego upoważnienia ustawowego do jej podjęcia, stanowi akt prawa miejscowego w rozumieniu art. 40 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym. Rada gminy obowiązana jest ściśle przestrzegać zakresu upoważnienia udzielonego przez ustawę do podjęcia przedmiotowego aktu. Uchwała rady gminy, będąca aktem prawa miejscowego, jest jednocześnie źródłem powszechnie obowiązującego prawa na obszarze danej gminy (art. 87 ust. 2 Konstytucji RP), musi zatem respektować zakres delegacji zawartej w aktach prawnych wyższego rzędu. Zatem niewłaściwe określenie w § 1 niniejszej uchwały górnych stawek opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości za usługi polegające na odbiorze segregowanych odpadów komunalnych, jak również wadliwe określenie stawek opłat w przypadku braku segregacji tych odpadów, skutkuje brakiem wypełnienia dyspozycji wymienionych wyżej przepisów art. 6 ust. 2 i 4 ustawy. Uchwała nie zawiera bowiem minimum postanowień, które zgodnie z przepisami powinna określać, a zatem nie realizuje w pełni upoważnienia wynikającego ze wskazanych przepisów.

Nie jest przy tym możliwe stwierdzenie nieważności uchwały jedynie w części - dotyczącej określenia górnych stawek opłat za odbiór odpadów komunalnych – i pozostawienie w obrocie prawnym prawidłowej regulacji, ustalającej górne stawki opłat za usługi opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych (§ 2 niniejszej uchwały). Należy bowiem podkreślić, iż rada gminy w uchwale podejmowanej na podstawie art. 6 ust. 2 ustawy powinna określać zarówno górne stawki opłat za usługi w zakresie odbierania odpadów komunalnych, w tym segregowanych i niesegregowanych, jak i górne stawki opłat za wywóz nieczystości ciekłych. Nie jest możliwe jedynie częściowe zrealizowanie wskazanej delegacji. Ponadto unieważnienie wyłącznie wskazanych jako wadliwe postanowień uchwały spowodowałoby, iż jej tytuł byłby nieadekwatny do treści aktu.

Mając powyższe na uwadze, stwierdzenie nieważności uchwały NR L/526/23 Rady Gminy Suwałki z dnia 28 lutego 2023 r. w sprawie określenia górnych stawek opłat za usługi w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości oraz opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych - w całości, należy uznać za konieczne i uzasadnione.

Od niniejszego rozstrzygnięcia przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Białymstoku za pośrednictwem Wojewody Podlaskiego w terminie 30 dni od dnia jego doręczenia.

z up. Wojewody Podlaskiego
Dyrektor Wydziału Nadzoru i Kontroli
Agnieszka Krystoń